

Yttrande från Regionkommittén om ”Kommissionens meddelande till Europaparlamentet och rådet – Bygga en gemensam framtid – Politiska utmaningar och budgetmedel i ett utvidgat EU 2007–2013”

(2005/C 164/02)

REGIONKOMMITTÉN HAR UTARBETAT DETTA DOKUMENT

med beaktande av

kommissionens meddelande till Europaparlamentet och rådet – Bygga en gemensam framtid – Politiska utmaningar och budgetmedel i ett utvidgat EU 2007–2013, (KOM(2004) 101 slutlig),

Europeiska kommissionens begäran av den 18 mars 2004 om kommitténs yttrande i ärendet i enlighet med EG-fördragets artikel 265 första stycket och samarbetsprotokollet från september 2001 mellan Europeiska kommissionen och Regionkommittén, enligt vilket Regionkommittén uppmantras att utarbeta strategiska dokument om frågor som kommissionen anser vara av betydelse,

ordförandens beslut av den 26 maj 2004 att ge utskottet för territoriell sammanhållning i uppdrag att utarbeta yttrandet och presidietts beslut av den 15 juni 2004 att inrätta en arbetsgrupp med uppgiften att bistå föredraganden i dennes arbete,

slutsatserna från arbetsgruppens första (den 7 juli 2004) och andra (den 16 november 2004) sammanträde i Bryssel och bidragen från representanterna för de interna utskotten,

kommissionens tilläggsmeddelande till rådet och Europaparlamentet ”Budgetplan 2007 – 2013”, (KOM(2004) 487 slutlig), som har till syfte att utveckla en rad preliminära utförliga politiska förslag,

rapporten från Europaparlamentets budgetutskott om kommissionens meddelande

(KOM(2004) 101), A5-0268/2004, föredragande: Terence Wynn och tilläggsyttrandet från Europaparlamentets utskott för regionalpolitik, som antogs den 18 mars 2004, föredragande: Samuli Pohjamo,

kommitténs förberedande rapport ”Förvaltningen och förenklingen av strukturfonderna efter 2006” (CdR 389/2002 fin) ⁽¹⁾,

kommitténs yttrande (CdR 120/2004) av den 12 juni 2004 om den tredje sammanhållningsrapporten ⁽²⁾,

det utkast till yttrande (CdR 162/2004 rév. 3) som antogs av utskottet för territoriell sammanhållningspolitik den 26 november 2004 (föredragande: **Albert Bore**, Birmingham City Council, UK–PSE),

Europaparlamentets resolution om budgetplanen av den 2 december 2004,

kommissionens meddelande till Europeiska rådets vårmöte av den 2 februari 2005 ”Att arbeta tillsammans för tillväxt och sysselsättning – Nystart för Lissabonstrategin” (KOM(2005) 24),

⁽¹⁾ EUT C 256, 24.10.2003, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 318, 22.12.2004, s. 1.

och av följande skäl:

Målsättningen i artiklarna 2 och 158 i EG-fördraget är fortfarande den främsta måttstocken för kommitténs bedömningar⁽¹⁾. Genom att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen och solidariteten för att främja en harmonisk utveckling inom hela gemenskapen och minska skillnaderna mellan regionerna, framför allt eftersläpningen i de mest missgynnade områdena, kan man bidra till att stärka de regionala och lokala myndigheternas roll i EU och uppnå de mål som fastställdes vid toppmötena i Lissabon och Göteborg.

I artikel III-116 i utkastet till fördrag om upprättande av en konstitution för Europa gör man sammanhållningsmålet ännu starkare genom att tillföra en territoriell dimension "Unionen skall utveckla och fullfölja sin verksamhet för att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen i syfte att främja en harmonisk utveckling inom hela unionen".

Yttrandet antogs vid Regionkommitténs 58:e plenarsession den 23–24 februari 2005 (sammanträdet den 23 februari).

1. Bygga vår gemensamma framtid – frågor av intresse för lokala och regionala myndigheter

ReK

välkomnar kommissionens meddelande om budgetplanen 2007–2013, "Bygga en gemensam framtid – Politiska utmaningar och budgetmedel i ett utvidgat EU"⁽²⁾.

1.1. Prioriteringar och utmaningar i ett utvidgat EU

1.1.1 ReK stöder kommissionens förslag som svarar mot ett utvidgat EU:s – med 27 medlemsstater, Bulgarien och Rumänien inräknade – behov och utmaningar och överensstämmer med den gemensamma marknadens krav i dag och i framtiden och de kompletterande målsättningar som medlemsstaternas regeringar fastställde i Lissabon och Göteborg för hållbar tillväxt och hållbar miljöutveckling.

1.1.2 ReK påpekar att EU sedan 1995 legat efter sina främsta ekonomiska konkurrenter.⁽³⁾

1.1.3 ReK noterar att EU genom utvidgningen den 1 maj 2004 blivit världens största ekonomi och handelsblock, och att många av världens mest produktiva och innovativa städer och regioner befinner sig inom EU. Samtidigt är dock EU ett ekonomiskt område med tillväxt klart under genomsnittet för världen.

1.1.4 ReK understryker att den europeiska ekonomin kommer att förvärras ytterligare under perioden 2007–2013, om inte alla delar av den europeiska ekonomin anpassar sig till de strukturella förändringar som globaliseringen leder till. Annars äventyras välfärden, stabiliteten och tryggheten i våra städer och regioner.

1.1.5 ReK erkänner att utmaningen att försvara och upprätthålla den europeiska sociala modellen, som bygger på tillväxt,

konkurrenskraft och solidaritet, möts av allmänhetens allt större tvivel om dess effektivitet och den globala bristen på stabilitet och behöver samordnade åtgärder på alla styresnivåer.

1.1.6 ReK påpekar också att den återförening av Europa som skett genom utvidgningen måste fortsätta leda till förnyad solidaritet och en mångfald, som bidrar till att öka EU:s potential. Samtidigt har utvidgningen dock också medfört nya och ökade ekonomiska och sociala klyftor i städer och regioner. Utan åtgärder kommer sammanhållningen och framgångarna på den gemensamma marknaden och våra gemensamma mål enligt fördragen att sättas på spel av dessa klyftor. Att säkerställa och förstärka andan av Europasolidaritet är följaktligen en avgörande förutsättning för att sammanhållningspolitiken skall lyckas och den europeiska sociala modellen skall kunna vidareutvecklas.

1.1.7 ReK instämmer i kommissionens ståndpunkt att det krävs större finansiella ansträngningar för att utvidgningens asymmetriska effekter på gemenskapens budget skall kunna avhjälpas, för att klyftan mellan de politiska ambitionerna skall kunna överbryggas och för att man skall kunna råda bot på den bristande förmåga att uppnå målen som nu råder.

1.1.8 ReK stöder kommissionens förslag till en budgetplan som står öppen för moderna styresformer och som engagerar de lokala och regionala myndigheterna.

1.1.9 Detta förutsätter enligt ReK ett erkännande av behovet av delaktighet på flera nivåer, samordnade gemensamma insatser och ansvarighet i alla medlemsstater, så att effektiviteten, medborgarnas uppfattning om EU-mervärdet och den potentiella avkastningen på de offentliga investeringarna maximeras.

(1) "För att främja en harmonisk utveckling inom hela gemenskapen skall denna utveckla och fullfölja sin verksamhet för att stärka sin ekonomiska och sociala sammanhållning. Gemenskapen skall särskilt sträva efter att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna eller öarna, inbegripet landsbygdsområdena."

(2) KOM(2004) 101 slutlig.

(3) "Sedan 1995 har den genomsnittliga tillväxten för EU-15 varit 2,2 % mot en genomsnittlig tillväxt på 3,6 % för världen som helhet och 3,2 % för USA." (KOM(2004) 101 slutlig, s. 3).§

1.2 Budgetmedel

1.2.1 ReK välkomnar kommissionens förslag att de åtaganden som redan gjorts på olika områden skall beaktas och att de knappa budgetresurserna skall fördelas efter en realistisk bedömning av vad som behövs för att EU-målen skall uppnås och hur mycket det får kosta.

1.2.2 ReK framhäver att utvidgningen har inneburit att gemenskapens BNP ökat med 5 %, jämfört med en befolkningssökning med 20 %.

1.2.3 ReK påpekar att BNP-genomsnittet per capita i EU-25 har minskat med 12,5 %. Detta är en följd av att inkomstsklyftorna fördubblats efter utvidgningen och att fattigdomen förvärrats.

1.2.4 ReK noterar kommissionens förslag att öka betalningsbemyndigandena till i genomsnitt 1,14 % av BNI, men att åtagandebemyndigandena skulle bli 1,22 % i genomsnitt över hela perioden. De egna medlen på 1,24 % av BNI bibehålls för budgetplanen 2007–2013 – på samma nivå som för 2000–2006⁽¹⁾.

1.2.5 ReK påpekar också att detta står i kontrast till den ökning av taket för EU:s egna medel som skedde i de första två budgetplanerna men inte i denna.

1988–1992 1,15 % till 1,20 % av BNP

1993–1999 1,24 % till 1,27 % av BNP

2000–2006 1,27 % BNP (eller) 1,24 % av BNI

1.2.6 ReK framhäver att utvidgningen framkallat en strategisk reaktion från kommissionens sida och att denna (i kombination med andra yttre influenser) framgår av åtagandebemyndigandena. Det har skett en ökning av åtagandena för sammanhållning och konkurrenskraft (hållbar tillväxt), en minskning av de jordbruksrelaterade åtagandena (hållbart jordbruk) och en ökning av de åtaganden som inte avser jordbruk (landsbygdsutveckling).

1.2.7 ReK påpekar dock att de oundvikliga kostnaderna för utvidgningen därför måste hanteras genom att den marginal mellan betalningsåtagandena och taket på de egna medlen som i tidigare budgetplaner funnits avsatt som en reserv för oförutsedda utgifter minskas.

⁽¹⁾ Siffran för åtagandena är högre än för betalningarna eftersom den avser resurser som anslås till program som pågår längre än ett år och följaktligen eventuellt inte förbrukas under det år som de budgeteras för. Betalningar förväntas bli realiserade under det budgetår som de knutits till. Medlemsstaternas betalningar kalkyleras årsvis på basis av de betalningsbemyndiganden som tagits upp i budgeten. Taket för egna medel fastställs genom ett rådsbeslut och anger ett maximibelopp för medlemsstaternas bidrag.

1.2.8 ReK noterar att betalningsåtagandena för budgetplanen 2007–2013 på 1,14 % av BNI omfattar Europeiska utvecklingsfonden och solidaritetsfonden. 1,14 % av BNI motsvarar därför ungefär betalningsåtagandena för perioden 2000–2006 på 1,10 % av BNI.

1.2.9 ReK konstaterar att det råder viss oenighet om kommissionens förslag och att ett antal medlemsstater, som är nettobidragsgivare, efterlyst en strängare utgiftsnivå som inte överskrider åtagandebemyndiganden på 1 % av BNI (inklusive åtaganden som redan kvantifierats, t.ex. utgifter för jordbruket)⁽²⁾.

1.2.10 Det är oroande att denna ståndpunkt skulle leda till betalningar på 0,9 % av BNI, och att den genomsnittliga årssiffran för 2007–2013 därför skulle bli avsevärt lägre än siffran för godkända betalningar för 2006, som är 1,09 % av BNI.

1.2.11 Enligt ReK skulle detta innebära en restriktiv budget, som skulle kunna inverka menligt på de strategier som har särskild status enligt fördragen och de strategier som har stora multiplikatoreffekter och återverkningar som även skulle få effekt på de nya medlemsstaternas förväntningar.

1.2.12 ReK anser att kommissionens förslag är ett logiskt svar på oron i de medlemsstater vilkas egna medel för närvarande krympt på grund av den låga ekonomiska tillväxten i EU, och denna kommitté intar därför ungefär samma ståndpunkt som Europeiska investeringsbanken och stöder en överföring av resurser i riktning mot morgondagens utmaningar.

1.2.13 ReK noterar att EU-budgeten, med 1,24 % av BNI, endast motsvarar cirka 2,5 % av den totala offentliga utgiftsnivån i EU.

1.2.14 ReK håller med kommissionen om att det är orealistiskt att förvänta sig mer EU för mindre pengar – nya politikområden på EU-nivå innebär nya budgetkrav.

1.2.15 ReK noterar att meningsskiljaktigheterna mellan medlemsstaterna angående budgetplanen måste biläggas så snabbt som möjligt, eftersom det inte kan finnas någon budgetplan utan en överenskommelse mellan Europaparlamentet och rådet och eftersom det enligt fördraget inte krävs något budgetplan utan endast årliga budgetar. Det vore oklokt att låta arbetet dra ut på tiden på samma sätt som vid antagandet av Agenda 2000. Utdragna förhandlingar skulle leda till avbrott i de framtida strukturfondsprogrammen.

⁽²⁾ HÄNVISNING TILL EN SKRIVELSE FRÅN SEX STATSÖVERHUVDEN "Den genomsnittliga utgiftsnivån under den nästa budgetplanen bör enligt vår uppfattning stabiliseras kring den nuvarande utgiftsnivån och bör inte överskrida 1,0 procent av BNI, inbegripet jordbruksutgifter inom det tak som Europeiska rådet fastställde i oktober 2002."

1.2.16 När det gäller tidsramarna för budgetplanen 2007–2013 anser ReK att en sjuårsfas är logisk med tanke på de stora strukturella utmaningarna. Det gör det dessutom möjligt att fastställa fungerande mekanismer och instrument för påföljande faser. EU:s 7-åriga finansieringsgaranti ger till skillnad från medlemsstaternas mer kortsiktiga, 4–5-åriga garanti, som sammanfaller med mandatperioderna, städerna och regionerna den tid de behöver för att kunna anta långsiktiga strategier för hållbar ekonomisk och social utveckling.

1.2.17 ReK konstaterar att de föreslagna femårsfaserna skulle kunna sammanfalla med parlamentets och kommissionens mandatperioder och skulle därmed göra hela budgetplanförslaget mer demokratiskt legitimt.

1.3 Utgiftsmetoden

1.3.1 ReK anser att de tre huvudprioriteringar som kommissionen anger i sitt meddelande om budgetplanen 2007–2013 är lämpliga, nämligen:

- Hållbar utveckling.
- Full innebörd åt EU-medborgarskapet.
- EU som global partner.

1.3.2 ReK anser att man i budgetplanen för 2007–2013 bör erkänna behovet av att bredda samstämmigheten i Europa om utmaningarna för den gemensamma politiken. Detta kan ske inte bara genom att man tydligt framhäver den europeiska dimensionen i dessa frågor och samtidigt understryker vilket mervärde EU:s åtgärder skulle ge utan också, i enlighet med subsidiaritetsprincipen, genom det distinkta bidraget från varje – lokal, regional och nationell – styrelsenivå.

1.3.3 ReK välkomnar kommissionens resonemang rörande mervärdet i EU:s åtgärder och frågan om bättre förvaltning i samband med genomförandet av EU:s politik i varje budgetrubrik i budgetplanen 2007–2013. Detta utvecklas i kommissionens senare meddelande.

1.3.4 ReK instämmer i kommissionens mål att överföring av medel till EU genom budgetplanen 2007–2013 inte bör vara ett självändamål.

1.3.5 ReK stöder kommissionens ståndpunkt att utgiftsnivån i nästa budgetplan bör leda till att åtgärder på EU-nivå blir

- faktiska, när resultat endast kan uppnås genom åtgärder på EU-nivå,
- effektiva, när EU:s åtgärder ger mer värde för pengarna, och
- komplementära, så att de med hävstångseffekt genererar åtgärder på nationell, regional och lokal nivå.

1.3.6 ReK anser att EU:s modell är en balansgång mellan den enskilde och samhället, staten och myndigheter på andra nivåer, marknadsvinster, bestämmelser och föreskrifter. Kommissionens prioritering av vissa rubriker inom budgetplanen möjliggör framtida hållbar tillväxt inom den modell som skänkt EU stabilitet och tillväxt under de senaste 50 åren.

1.3.7 ReK anser att kommissionen antagit en välbalanserad strategi för sammanhållningspolitik i alla budgetrubriker med särskild tonvikt på de nya medlemsstaternas behov genom att finna en noga avvägd balans mellan de ekonomiska, sociala och territoriella skillnaderna i hela EU.

1.3.8 ReK anser att man i alla dessa budgetrubriker kan se viktiga exempel på hur EU-modellen skapat mervärde. EU-investeringar i forskning och utveckling, gränsöverskridande utbyte och infrastrukturprojekt utgör en partnerskapsstrategi som främjar målen från Lissabon och Göteborg om att stärka tillväxten, konvergensen, konkurrenskraften och hållbarheten på lång sikt. En partnerskapsstrategi för forskningen och utvecklingen inom Europa omfattar också en geografiskt decentraliserad utbildnings- och forskningsinfrastruktur som gör det möjligt att fullt ut dra nytta av den europeiska befolkningens höga utbildningsnivå och tillväxtpotential. Marknadsbaserade lösningar kan inte ensamma skapa den hållbara framtid som EU eftersträvar.

1.3.9 ReK erkänner att överkomlighet och budgetdisciplin är viktiga faktorer bakom förhandlingsprocessen, där det finns två metoder för att fastställa en budgetplan, nämligen:

- Att identifiera vad som behövs och sedan tilldela resurser.
- Att identifiera vad man har råd med och sedan prioritera.

1.3.10 ReK ser att kommissionen förespråkat den första metoden ur ett perspektiv nedifrån och upp, som bygger på en bedömning av behoven nedifrån och upp.

1.3.11 ReK förkastar resonemanget att den andra metoden skulle vara en hållbar lösning på EU:s ekonomiska, sociala och demokratiska utmaningar.

1.4 Ekonomisk ram

Regionkommittén välkomnar kommissionens förslag att inrätta en ny ekonomisk ram med utgångspunkt i ett begränsat antal politiska mål:

- 1a) Konkurrenskraft för tillväxt och sysselsättning.
- 1b) Sammanhållning för tillväxt och sysselsättning.
- 2) Långsiktigt utnyttjande och bevarande av naturresurser.
- 3) Medborgarskap, frihet, säkerhet och rättvisa.
- 4) EU som global partner.

Kommitténs kommentarer berör i huvudsak kapitlen om hållbar utveckling, 1a, 1b och 2.

1.4.1 Hållbar tillväxt

- ReK erkänner den ekonomiska och politiska logiken i att använda hållbar utveckling som budgetmässig väg för de tre kompletterande pelarna: konvergens, konkurrenskraft och sysselsättning samt samarbete mellan regioner.
- Det är välkommet att man föreslår en budget för struktur- och sammanhållningspolitiken på 336,2 miljarder euro för 2007–2013. Det skall jämföras med struktur- och sammanhållningsmedel på 213 miljarder euro för 2000–2006. 78 % (262,3 miljarder) anslås till konvergensmålet för regioner som släpar efter i utvecklingen, 18 % (68,5 miljarder euro) till regional konkurrenskraft och sysselsättning, och 4 % (13,5 miljarder) till det territoriella samarbetsmålet för gränsöverskridande och mellanregional utveckling⁽¹⁾.
- Kommittén noterar att en enda budgetpost (262,3 miljarder) avser konvergensmålet för regioner där BNI per capita understiger 75 % av genomsnittet för EU-25. 22 miljarder kan sökas av de sammanhållningsländer i EU-15 som är stödberättigade nu men som inte längre kommer att uppfylla detta kriterium av rent statistiska skäl (utfasningsregioner). Detta motsvarar 66 % av det belopp som de skulle ha fått under 2007–2013 som fullvärdiga konvergensregioner.
- ReK konstaterar att den enda budgetposten på 336,2 miljarder euro motsvarar 0,41 % av BNI (eller 344,9 miljarder, 0,46 % av BNI, inklusive Solidaritetsfondens administrativa kostnader och andra åtgärder).

⁽¹⁾ Konvergensmålet avser regioner med BNI per capita under 75 % av genomsnittet för EU-25, och övergångsstöd till "utfasningsregioner" i EU-15 med BNI per capita under 90 % av genomsnittet för EU-15. Sammanhållningsfonden omfattar 18 miljarder euro för 2000–2006, och de fyra strukturfonderna 195 miljarder (ERUF, ESF, Fonden för fiskets utveckling och utvecklingssektionen av EUGFJ).

— Kommittén betonar att man för att kunna åstadkomma vad man lovat i fråga om en sund makroekonomi, inriktad på hållbar tillväxt, måste se till att programmen inom pelarna får en uttrycklig inriktning mot att uppnå Lissabon-/Göteborgsmålen.

— Kommittén noterar att Lissabonstrategin utformades för att främja hållbar ekonomisk tillväxt och förstärka den sociala sammanhållningen, med följande mål:

— Att höja sysselsättningsgraden till minst 70 % till år 2010.

— Att lyfta den europeiska produktiviteten till nivåerna för toppföretagen i världen.

— Att fastställa informationssamhällets utmaningar och etablera ett europeiskt område för forskning.

— Att öka forskningsinvesteringarna till 3 % av BNP.

— Regionkommittén konstaterar att kommissionens tilläggsmeddelande innebär ett erkännande av att vi inte uppfyller målen om tillväxt och minskning av de regionala skillnaderna, vilka är grundläggande för Lissabon-/Göteborgsstrategin. Detta är delvis en följd av kraven på att möta den globala konkurrensen, produktivetsproblemen, en åldrande befolkning och ökade förväntningar på sjukvården, med det tryck som detta ställer på de offentliga utgifterna.

— ReK anser att de faktorer som är av central betydelse för att uppnå framgång bör fastställas och mätas så att det går att övervaka och genomföra Lissabon-/Göteborgsmålen, och man bör även kartlägga metoder för att mobilisera det civila samhället, regionala och lokala myndigheter samt företagsledare, som alla i hög grad berörs av att Lissabonprocessen blir framgångsrik, allt i syfte att alla skall kunna ta del av Lissabon-/Göteborgsstrategin.

— ReK konstaterar att om utgiftsnivåerna i budgetplanen sänks under de betalningsbemyndiganden på 1,14 % av BNI som kommissionen föreslår, skulle de program som försvinner vara de som berör underrubriken för stöd till regional konkurrenskraft och sysselsättning utanför de mindre välbeställda regionerna, under rubriken 1 b, Sammanhållning för tillväxt och sysselsättning. Problemet med regionala skillnader skulle förvärras. Det skulle således inte bli möjligt för alla regioner att delta på jämställd fot för att förbättra konkurrenskraft, tillväxt och sysselsättning i EU som helhet.

- ReK har konsekvent stött konkurrenskrafts- och sysselsättningsåtgärder för att säkerställa att hela EU:s territorium till fullo kan ta del av Lissabon-/Göteborgsstrategin, men frågar sig i vilken utsträckning programmen inom pelaren på ett övergripande sätt kan säkerställa Lissabon-/Göteborgsmålen när bristen på regionalt välstånd är den enda indikatorn för finansieringen.
  - Kommittén konstaterar att BNP som huvudsaklig indikator har ett antal svagheter, vilket också påpekas i den tredje sammanhållningsrapporten, och det har upprepade gånger visats att skillnaderna inom regioner, som till exempel är tydliga i stora och mellanstora städer (¹), ofta är större än skillnaderna mellan regioner.
  - Regionkommittén beklagar därför att problemet inom och mellan regioner försvåras genom att budgetanslaget minskas för detta nya "mål 2" jämfört med tidigare programperiod: Budgetanslaget är 18 % 2007–2013 jämfört med 23,8 % under 2000–2006/10.
  - Kommittén välkomnar det ökade erkännandet av storstadsområdenas möjligheter att driva på den ekonomiska tillväxten, men anser att de bestämmelser som föreslås för de nationella ramarna bör innehålla uttryckliga hänvisningar till hållbar stadsutveckling för att återspegla stadsområdenas roll som ekonomiska motorer i EU:s ekonomi.
  - ReK beklagar att man visserligen via Lissabonstrategin påpekar att en befolkningens åldrande leder till lägre tillväxttakt och lägre BNP – och vilka åtgärder som krävs för att motverka dessa effekter – men inte samtidigt ser vilka möjligheter till ökad konkurrenskraft och tillväxt ungdomen har att erbjuda.
- a) Konkurrenskraft för tillväxt och sysselsättning
- Främja företagens konkurrenskraft i en fullt integrerad inre marknad
    - Kommittén anser också att industripolitiken i Europa måste bli föremål för en nylansering genom att företagsvänliga förutsättningar skapas.
    - Kommittén betonar behovet av att utnyttja och uppmuntra utvecklingspotentialen i de små och medelstora företagen som byggstenar för tillväxt på inre marknaden. Det bör påpekas att de små och medelstora företagen utgör den kanske största outnyttjade potentialen på inre marknaden.
    - Kommittén noterar att man genom att tillämpa inre marknadens bestämmelser på sammanhållningspolitiken
      - för att stimulera småföretagen skulle kunna uppnå avsevärt mervärde genom en ökning av handeln inom gemenskapen mellan mindre utvecklade regioner och resten av EU, eftersom ungefär en fjärdedel av sammanhållningspolitikens utgifter för konkurrenskraft återvänder till övriga delar av unionen i form av ökad export.
  - ReK anser att det krävs horisontella undantagsförordningar som stöd för forskning och teknisk utveckling samt små och medelstora företag när statsstödsreglerna reformeras.
  - Kommittén anser att konsekvensanalyser som medför en bättre inriktning på det statliga stödet – med större flexibilitet för nationella, regionala och lokala myndigheter att vidta åtgärder som har begränsad effekt på konkurrens och handel på EU-nivå men som korrigerar marknadens tillkortakommanden – bidrar till utvecklingen på områden som sackar efter samt främjar företagarandan.
  - Öka EU:s insatser för forskning och teknisk utveckling
    - Regionkommittén anser att ett antal åtgärder och arrangemang för ekonomiskt stöd krävs om EU skall bli en dynamisk kunskapsbaserad ekonomi, i synnerhet inrättandet av expertcentra som skulle kunna driva på större regionala ekonomier, sprida spetskompetensen och öka konkurrenskraften i hela EU.
    - Kommittén håller med kommissionen om att förstärka EU-satsningar på forskning och teknisk utveckling är ett centralt mål för det utvidgade EU, men det krävs skäligen balans mellan offentlig och privat finansiering¹¹.
    - Vi stöder följaktligen beslutet från Europeiska rådet i Barcelona att öka forsknings- och utvecklingsutgifterna till 3 % av EU:s BNP före 2010.
  - Förbinda de europeiska länderna genom EU-nätverk
    - Regionkommittén stöder kommissionens förslag att öka det ekonomiska stödet till utvecklingen av transeuropeiska nätverk. Särskild prioritet bör ges till gränsöverskridande projekt som uppmuntrar intermodalitet och användningen av hållbara transportsätt, i synnerhet konceptet med höghastighetsvattenvägar, under förutsättning att dessa passar in i en övergripande plan för hållbara transporter.

(¹) Enligt kommissionens *Urban Audit* (granskning av tätorter) 2004.

- De transeuropeiska transportnäten, i detta fall höghastighetsvattenvägarna, kan spela en stor roll för öar när det gäller att lösa de problem med tillgång till inre marknaden på lika villkor som uppstår i regioner med naturbetingade och befolkningsrelaterade handikapp.
- Kommittén konstaterar att det finns en begränsad förmåga i medlemsstaterna att göra erforderliga infrastrukturinvesteringar vid en tidpunkt när man strävar efter att minska de offentliga utgifterna i syfte att uppfylla stabilitets- och tillväxtpaktens bestämmelser.
- ReK understryker att finansiering av de transeuropeiska transportnäten från lokala och regionala myndigheter endast kan ske i mycket liten omfattning med tanke på de stora åtaganden för andra infrastrukturinvesteringar som ofta krävs för att de transeuropeiska transportnäten skall fungera smidigt och med tanke på hur den lokala ekonomin och den sociala infrastrukturen fungerar.
- Kommittén noterar att ökad konkurrenskraft uppmuntrar ett erkännande av den centrala samverkan mellan städer och regioner, vilket i sin tur kan skapa en kritisk massa som kan åstadkomma avsevärd tillväxt inom stora områden, något som inte är möjligt för enstaka städer eller regioner. Strategiska nätverk mellan europeiska städer, t.ex. Urbact, är goda exempel på detta, som bör underlättas på EU-nivå i syfte att säkerställa utbyte av goda metoder och sakkunskap mellan regioner samt nödvändiga investeringar för att uppnå och Lissabon-/Göteborgsmålerna.
- Förbättra kvaliteten på utbildningen
- Regionkommittén understryker att utveckling och vidareutbildning av mänskligt kapital på lokal och regional nivå är av avgörande betydelse för utvecklingen av EU:s inre marknad och genomförandet av Lissabonstrategin. Åtgärder som vidtas inom hela EU för ökad rörlighet kommer att få verklig ekonomisk genomslagskraft. Både som enskilda åtgärder och som helhet betraktat kommer dessa insatser att ge god utdelning och vara kostnadseffektiva. Den extra belastning som åtgärderna innebär för budgeten bör betraktas som förutsättning för att man skall kunna säkerställa en smidig funktion och utveckling av en integrerad arbetsmarknad och ett gemensamt europeiskt kunskapsområde.
- Att hjälpa det europeiska samfundet att föregripa och hantera sociala förändringar
- Regionkommittén instämmer i kommissionens åsikt att det måste finnas ett lämpligt regelverk för företag och arbetstagare som fastställer sociala normer och grundläggande rättigheter.
- b) Sammanhållning för tillväxt och sysselsättning
- Regionkommittén konstaterar att gemenskapsmervärde inte skapas endast genom finansiering, utan också när gemenskapsmetoden används för att utforma program som tar hänsyn till och tillhandahåller regionala strategier. Endast gemenskapens institutionella ramar kan säkerställa att sektorspolitiken och de finansiella instrumenten kompletteras så att gemenskapens mål uppnås i fråga om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.
- Regionkommittén konstaterar att konvergensmålet måste prioriteras efter utvidgningen av solidaritet med de nya medlemsstaterna och de svagaste regionerna i de gamla medlemsstaterna så att anslag tilldelas de regioner och städer som släpar mest efter.
- Regionkommittén vill påpeka att kommissionens förslag om tilldelning av ekonomiska medel till EU:s strukturfonder under den kommande finansieringsperioden utgör en rättvis kompromiss också för regionerna i det förutvarande EU-15 eftersom 109,8 miljarder euro tilldelas det nya mål 1 och 56,6 miljarder euro det nya mål 2 i de gamla medlemsstaterna (i jämförelse med 154 miljarder euro respektive 46,6 miljarder euro under innevarande finansieringsperiod).
- Kommittén varnar för att principerna om partnerskap och solidaritet kan undergrävas när vissa medlemsstater inte längre är berättigade till stöd från Sammanhållningsfonden på grund av utvidgningens statistiska effekt.
- Kommittén noterar orsakerna till att inte låta sammanhållningsstödet understiga 4 % av medlemsstaternas BNP när medel från ERUF, ESF och Sammanhållningsfonden anslås, inklusive de resurser som överförs som en del av landsbygdsutvecklingspolitiken och omstruktureringen av fiskerinäringsen (!). Reduceringen av de ekonomiska och sociala skillnaderna måste förbli en av Europeiska unionens högst prioriterade mål, och dessa fondmedel är nödvändiga för att hjälpa regioner och medlemsstater med eftersläpande ekonomisk och social utveckling att komma ifatt.
- ReK godtar att principen bakom Berlinformeln – ju mindre utvecklad regionen är, desto mer stöd bör den få – var välgrundad, och den bör tillämpas i framtiden. De missförhållanden som uppstår i och med tillämpningen av absorptions-taket på 4 % av den nationella BNP:n för alla medlemsstater bör därför undersökas.
- Kommittén varnar emellertid för att eventuella justeringar av de generella betalningsbemyndigandena kommer att ske utanför detta tak på 4 % och att resultatet av detta därför på ett allvarligt sätt kommer att underminera principen om att alla skall kunna ta del av Lissabon-/Göteborgsdagordningen medan sammanhållningsfinansieringen kommer att vara garanterad inom de nya medlemsstaterna.

(!) 11,5 % för mål 2 och 12,3 % för mål 3.

— Kommittén erkänner vikten av att förbättra kapacitetsutvecklingen inom de lokala och regionala myndigheterna i de nya medlemsstaterna och de nya grannländerna. Avsevärda framsteg kan göras när det gäller gränsöverskridande och mellanregionalt samarbete genom utbyte av kunskaper och sakkunskap mellan sakkunniga från de lokala och regionala myndigheterna.

1.4.2 Bevarande och förvaltning av naturresurser

Regionkommittén välkomnar budgetplanens erkännande av behovet av att diversifiera verksamheten på landsbygden: förbättra miljön och livskvaliteten som ett viktigt komplement till att uppnå territoriell sammanhållning inom ramen för målet om hållbar utveckling i Lissabon-/Göteborgsstrategin.

Kommittén ser med oro på att tillväxt- och utvecklingsindikatorerna, inbegripet sysselsättning, näringsliv och mångfald, konsekvent ligger lägre i landsbygdsområden, vilket undergräver möjligheterna att bo där.

ReK välkomnar stadsutvecklingsprogrammets möjligheter att driva på utvecklingen på landsbygden genom särskilda initiativ för forskning och utveckling, företagande och social förändring, även om det står klart att avlägset belägna landsbygdsområden troligtvis inte kommer att kunna dra nytta av sådana initiativ.

Kommittén vill trots detta betona behovet av balanserade lösningar för olika situationer i landsbygdsområden, inbegripet områden med naturbetingade handikapp och särskilda miljömässiga hinder.

Kommittén vill också betona den centrala betydelsen av att respektera den regionala mångfalden där idén om ett underliggande paradigm för stad och land för tillväxt och sammanhållning innebär en förflyttning bort från industri- och jordbruksmodeller som inte längre kan hantera globaliseringens utmaningar.

ReK:s stöder det erkännande som ges till miljöskydd i alla former, globalt, regionalt, i städerna, på landsbygden och i den marina miljön, som en övergripande beståndsdel i programmen. Mot denna bakgrund bör de lokala och regionala myndigheter som är ansvariga för naturskyddsområden inom ramen för Natura 2000 garanteras en lämplig finansiering från relevanta politiska instrument.

1.4.3 Medborgarskap, frihet, säkerhet och rättvisa

Kommittén gläder sig åt att kommissionen vill utveckla och närmare undersöka frågorna om

EU-medborgarskapet och på ett ansvarsfullt sätt ta itu med de svåra frågorna rörande migration och integration, frihet,

säkerhet och rättvisa som påverkar städer och landsbygdsområden i hela unionen, i enlighet med ingressen till stadgan ⁽¹⁾.

Kommittén konstaterar att frågor som rör invandring och asyl inte längre kan behandlas tillfredsställande genom åtgärder som vidtas endast av medlemsstaterna. ReK vill också understryka att många lokala och regionala myndigheter nu ligger i första linjen när det gäller att tillhandahålla stödåtgärder och insatser.

Både i EU:s storstäder och landsbygd har man omfattande och växande erfarenhet av invandrad arbetskraft och ny bebyggelse. Denna kunskap och erfarenhet av integrering av invandrare bör därför återspeglas i bestämmelserna i de förordningar som kommissionen lägger fram inom dessa områden.

Regionkommittén konstaterar att de nuvarande programmen för konsumentskydd, livsmedelssäkerhet och hälsofrågor inte uppfyller EU-medborgarnas förväntningar.

Därför stöder kommittén införandet av två nya instrument: ett livsmedelssäkerhetsprogram och ett program för konsumentskyddspolitik och folkhälsa.

1.4.4 Extern politik

Regionkommittén stöder det erkännande som görs i budgetplanen för 2007–2013 av att EU till följd av utvidgningen och ökade lokala och regionala krav bör stärka sin förmåga att värna mänskliga rättigheter, främja demokrati och bekämpa fattigdom i EU:s nya grannländer genom multilaterala och bilaterala överenskommelser.

Kommittén stöder kommissionens åsikt att den externa verksamheten bör vara enhetlig och samordnad så att de befintliga resurserna används på bästa möjliga sätt.

ReK välkomnar kommissionens åsikt att det behövs en ny grannskapspolitik för att bygga vidare på den positiva gränsöverskridande utveckling som har ägt rum sedan 1989 och tidigare. Syftet skulle vara att stödja åtgärder som syftar till successiv ekonomisk integration, närmare politiskt samarbete och utvecklingen av gemensam infrastruktur.

Kommittén betonar vikten av att förbättra kapacitetsutvecklingen inom de lokala och regionala myndigheterna i de nya medlemsstaterna och grannländerna.

⁽¹⁾ EU anslår för närvarande bara 2 % av BNP till utgifter för forskning och utveckling, ungefär 1/3 mindre än i USA. 80 % av klyftan beror på att den privata sektorn underinvesterar i forskning och utveckling. Punkt 3.3.1 i kommissionens meddelande till Europeiska rådets värmöte (KOM(2005) 24) "Att arbeta tillsammans för tillväxt och sysselsättning – Nystart för Lissabonstrategin", 2 februari 2005.

1.4.5 Korrektionsmekanismen

Regionkommittén konstaterar att förhandlingarna om budgetplanen för 2007–2013 kommer att omfatta mekanismerna för den sammanlagda finansieringen av unionen och de enskilda medlemsstaternas bidrag. Kommissionen har lagt fram ett separat förslag som syftar till att avskaffa Storbritanniens nuvarande avdrag och införa en allmän korrektionsmekanism som skall återspegla medlemsstaternas relativa välstånd.

Kommittén anser att ett rättvist system måste införas för att man skall kunna möta unionens budgetkrav och att detta system skulle avskaffa de avdrag som vissa medlemsstater har i dag.

Kommittén står bakom kommissionens åsikt att detta arbetssätt ger möjlighet att avskaffa de korrektionsmekanismer som infördes under de föregående finansiella perioderna och justera vissa medlemsstaters alltför negativa nettobalanser i förhållande till bidragen till betalningsåtagandena från EU-budgeten. Om detta kan uppnås skulle det förhindra alltför stora skattebördor på enskilda medlemsstater, och solidariteten på EU-nivå skulle upprätthållas.

1.4.6 Stabilitets- och tillväxtpakten

Kommittén är medveten om att stabilitets- och tillväxtpaktens nuvarande utformning, och det restriktiva genomförande som inte tillåter medlemsstaterna att ha ett budgetunderskott motsvarande mer än 3 % av BNP eller 60 % i skulder, endast rör stabilitetsproblem som grundar sig på de ekonomiska förhållandena i slutet av 90-talet, medan det för närvarande finns ett starkt behov av ett mer tillväxtinriktat politiskt ramverk. Utan tillväxtinriktning kommer det att bli omöjligt att beakta de sociala och miljömässiga aspekterna av Lissabon-/Göteborgsstrategin.

Kommittén stöder kommissionens förslag beträffande en reform av stabilitets- och tillväxtpakten som erbjuder flexibla möjligheter att utöva en ekonomisk politik som minskar följderna av de ekonomiska konjunkturerna, utan att betydelsen av en stabil ekonomi glöms bort. Detta ger ett större manöverutrymme, så att länder kan planera för större offentliga utgifter och skattesänkningar under perioder av ekonomisk tillbakagång.

Ett sätt skulle kunna vara att införa ett system där kapitalinvesteringar på vissa områden som faller inom gemenskapens behörighetsområde, och som man enats om inom ramen för Lissabonstrategin, skulle undantas från de vanliga budgetbokföringsförfarandena. Därmed skulle det bli möjligt att göra nödvändiga offentliga investeringar som främjar tillväxten, utan att paktens finansdisciplin för den skall äventyras.

Kommittén föreslår ett annat angreppssätt för att förbättra mekanismen för att genomdriva stabilitets- och tillväxtpakten på ett sätt som väger in det faktiska ekonomiska läget i varje medlemsstat, så att målet med budgetbalans på medellång sikt skulle differentieras för varje stat: Man skulle ta hänsyn till investeringsnivå, skulddynamik, hållbara offentliga finanser och potentiell tillväxt.

1.5 Genomförandeinstrument och styresformer

1.5.1 En färdplan

Kommittén noterar att man i slutdelen av budgetplanen 2007-2013 hyser farhågor beträffande genomförandeinstrumentens effektivitet och beträffande lämpliga styresformer, faktorer som är av stor betydelse för de lokala och regionala myndigheterna.

I meddelandet görs ingen utförlig behandling av de bidrag som olika lokala, regionala, nationella och europeiska styresnivåer skulle kunna ge för att man skall komma till rätta med de nuvarande bristerna.

Kommittén vill påpeka att nationella åtgärder, samordning och offentliga satsningar via EU:s budget kräver rätt kombination av dessa insatser vid rätt tidpunkt. Genom den öppna samordningsmetoden, som ligger till grund för Lissabon-/Göteborgsstrategin, anges målsättningar, indikatorer och referensvärden. Dessutom införs nationella och regionala strategier genom nationella handlingsplaner, periodisk övervakning, utvärdering och granskning av bästa metoden, "peer review". Härigenom tillförs ett mervärde till målsättningarna genom överföring av de kunskaper och erfarenheter som finns på lokal och regional nivå.

Kommittén anser dock att processen i sin nuvarande form inte har varit tillräckligt effektiv när det gäller att uppnå målen från Lissabon och Göteborg. Det har inte förekommit mycket politisk samordning mellan medlemsstaterna och inget gruptryck för att uppnå Lissabonmålen. Dessutom har den öppna samordningsmetoden misslyckats med att göra de lokala och regionala myndigheterna delaktiga, myndigheter som kan spela en viktig roll för att göra staden eller regionen konkurrenskraftig och därmed bidra till det gruptryck som krävs.

Kommittén anser emellertid att den öppna samordningsmetoden fortfarande är ett alternativ till överstatligt beslutsfattande och att den kan vidareutvecklas för att skapa en effektiv genomförandeprocess, förutsatt att man förenklar dagens myriader av framställningar och slipper unilaterala diskussioner mellan medlemsstater och kommissionen i enskilda politiska frågor.

Detta tyder på att det finns behov av att utforska nya, flexibla metoder och att utveckla en trepartsmodell genom kontraktsbaserade metoder där de lokala och regionala myndigheterna engageras för att de politiska målsättningarna skall uppnås, och för att se till att genomförandemekanismerna får större genomslag. Detta skulle inte medföra några komplikationer och inte heller bara vara abstrakta idéer, utan skapa en konkret och systematisk dialog med de lokala och regionala myndigheterna.

ReK rekommenderar starkt att den färdplan som kommissionen har föreslagit – ett gemensamt program som innefattar åtgärder och finansiering på såväl nationell som europeisk nivå – även inbegriper de lokala och regionala myndigheterna. Ramprogrammets regionala komponent är viktig för förverkligandet av sammanhållningsmålen mellan och inom medlemsstaterna.

För att lokala och regionala myndigheter skall kunna inbegripas i EU:s styresformer förespråkar ReK återigen trepartsöverenskommelser. Genomförandet av ramprogrammen är i hög grad beroende av de lokala och regionala aktörernas engagemang.

1.5.2 Strategier och program

Kommittén noterar att budgetplanen 2007–2013 och tilläggsmeddelandet föreskriver att de instrument som finns tillgängliga för att stödja unionens politiska målsättningar i största möjliga mån skall förenklas och konsolideras till ett enda instrument per politikområde och till en fond per program.

Det är positivt att sammanhållningsprogrammen kommer att stödjas via enskilda fonder (Sammanhållningsfonden, ERUF och ESK), medan insatser för jordbruk och fiske nu skall finansieras under rubriken för hållbar hushållning och skydd av naturtillgångar.

Kommittén välkomnar att stadsdimensionen har införlivats i sammanhållningspolitikens program, vilket gynnar stadsområdena och gör att partnerskapen mellan städer och regioner får större betydelse.

Genom en ny förordning införs en struktur för finansiering av den gemensamma jordbrukspolitikens med en enskild fond för varje pelare: Europeiska garantifonden för jordbruket (EGF) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU).

Det är också positivt att alla landsbygdsutvecklingsåtgärder kommer att sammanföras under ett enda instrument i syfte att skapa ett enda program med inriktning på samstämmighet mellan landsbygdsutveckling och sammanhållningsåtgärder:

- Ökad konkurrenskraft för jordbrukssektorn genom stöd till omstruktureringar.
- Förbättrad miljö och landsbygd genom stöd till markanvändning.

— Ökad livskvalitet i landsbygdsområdena.

— Främjande av diversifierad näringsverksamhet.

Kommittén ser positivt på att kommissionen satsar på förenkling och etablerar ett finansieringsinstrument för miljön (Life+), men vi vill påpeka att det är svårt att hitta de verkliga möjligheterna att finansiera miljöprojekt via de olika finansiella instrument som kommer att ha inrättats för 2007–2013. Det är avgörande att samordna de olika bidragstyperna för att täcka de olika prioriteringarna och arrangemangen för gemenskapens satsningar.

Regionkommittén har betänkligheter i fråga om att kommissionen vill decentralisera en betydande del av budgeten för Life+ (75–80 % av instrumentet) till de olika medlemsstaterna, utan att redovisa arrangemangen och villkoren för denna "decentralisering" i förslaget till förordning.

Kommittén noterar förslaget om ett nytt grannskapsinstrument som syftar till gränsöverskridande samarbete mellan EU och grannländerna. Detta framhåller den betydelse EU har för att främja stabilitet och välbefinnande utanför sina yttre gränser genom en hållbar ekonomisk och social utveckling.

ReK välkomnar inrättandet av EFF som enda instrument för omstrukturering av fiskerisektorn, med nära koppling till sammanhållningsinstrumenten. Detta kan ge

— hållbar utveckling i kustområdena,

— en anpassning av fiskeflottorna; vattenbruk och fiskförädlingsindustrier.

Dessa förslag bidrar till att ge medborgarna bättre insyn i budgetplanen.

2. Regionkommitténs rekommendationer

2.1 Partnerskap

2.1.1 ReK kräver att partnerskapsprincipen, som knyter samman lokala, regionala, nationella och gränsöverskridande nivåer, skall ges en övergripande inriktning och genomsyra alla förslag som kommissionen lägger fram. Denna princip måste relativt snart erkännas och tillämpas av såväl kommissionen som ministerrådet och på ett konsekvent sätt förmedlas till alla medlemsstater samt spridas via massmedia för att framhålla unionens mervärde.

2.1.2 Partnerskapsprincipen måste tillämpas på ett konsekvent sätt i de detaljerade bestämmelser som kommissionen utarbetar beträffande alla olika politiska åtgärder i budgetplanen för 2007–2013.

2.1.3 Partnerskapsprincipen bör helt och fullt genomsyra de nya förordningarna om dessa program, och i synnerhet om transeuropeiskt samarbete, och den kunskap och sakkunskap som de berörda lokala och regionala myndigheterna besitter bör därvid tas tillvara.

2.2 Enhetlighet

2.2.1 Kommittén betonar hur viktigt det är att förbättra samordningen mellan sammanhållningspolitiken och andra specifika europeiska politikområden, i synnerhet jordbruks-, forsknings-, konkurrens-, miljö- och transportpolitiken, så att områdesbaserade grepp kan tas. Utöver partnerskapsprincipen måste de nya programmen avspegla både kommissionens och rådets åtagande när det gäller principen om samordnad förvaltning över alla myndighetsområden – lokalt, regionalt, nationellt och på EU-nivån.

2.3 Trepartsöverenskommelser

2.3.1 Kommittén rekommenderar att utnyttjandet av trepartsöverenskommelser utvidgas, så att styresformerna kan förverkligas i budgetplanen för 2007–2013 och överenskommelserna bör innebära att valda ledamöter i lokala och regionala myndigheter engagerar sig i färdplanen, särskilt när det gäller det territoriella inslaget i ramprogrammen, som krävs för genomförandet av sammanhållningsmålen både mellan och inom medlemsstaterna.

2.3.2 Ett lokalt och regionalt engagemang för färdplansprocessen, där regionala strategier ingår i den nationella strategin, skulle inte bara leda till större enhetlighet vid genomförandet av planerna för en hållbar tillväxt, utan även till förbättrad information om den europeiska sammanhållningspolitiken och till en omprioritering av resurserna till de områden där de behövs bäst.

2.3.3 ReK understryker att dessa arrangemang skulle kunna införas utan att man ger avkall på det akuta behovet av att förenkla och rationalisera utformningen och genomförandet av programmen under Konkurrenskraft och sammanhållning.

2.3.4 ReK rekommenderar att det genomförs en mellaninstitutionell kritisk konsekvensanalys för att bedöma det som redan har utförts och vad som fungerar på olika politikområden i medlemsstaterna. Ett revisionsförfarande skulle göra det möjligt att fastställa huruvida de strategiska mål som sattes upp i Lissabon och Göteborg har uppnåtts, och att fördela resurserna till de områden där de behövs bäst.

2.4 Sammanhållningspolitik

2.4.1 ReK vill åter framhålla att det finns en ofrånkomlig koppling mellan en effektiv gemenskapsomfattande regionalpo-

litik och genomförandet av agendan från Lissabon och Göteborg. En framtida tillväxt och konkurrenskraft i alla delar av Europa kan bäst främjas genom en fortsatt sammanhållningspolitik inom EU, inte genom att denna politik förs tillbaka till nationell nivå. Detta skulle bekräfta att EU:s regionalpolitik hittills haft positiv effekt när det gäller att förstärka gemenskapens sociala, ekonomiska och territoriella sammanhållning.

2.4.2 Kommittén kräver att samtliga nationella åtgärdsprogram för tillväxt och sysselsättning som medlemsstaterna och kommissionen upprättar skall återspegla samråd och samverkan med lokala och regionala myndigheter. Strategiska planer för städer och regioner måste påverka uppläggningsplanerna av de åtaganden och mål som ställs upp i de nationella programmen.

2.4.3 Kommittén föreslår också att det införs en mekanism som underlättar utformningen av program i vilka två eller fler regioner skulle kunna delta, när det gäller åtgärder som kan ge ett verkligt bidrag till konkurrenskraften i området.

2.4.4 ReK understryker att pelaren Konkurrenskraft för tillväxt och sysselsättning i budgetplanen för 2007–2013 inte får bli justeringsvariabeln i förhandlingarna om bidragsfördelningen för nästa ramperiod. Kommittén inser visserligen att konvergensmålet bör prioriteras bland sammanhållningsrubrikerna, men menar att EU bör stödja konkurrenskraftsmålet för att kunna föregripa och främja förändringar så att "nya" Lissabonstrategins mål kan uppnås.

2.4.5 Kommittén förespråkar att sammanhållningspolitiken finansieras med minst 0,41 % av EU:s BNI för att säkerställa att målen för sammanhållningspolitiken uppnås fullt ut i EU:s 25 medlemsstater.

2.4.6 ReK håller med om att tillämpningen av absorptions-taket på 4 % av den nationella BNP:n för medlemsstaterna måste vara förenlig med Berlinformelns följder för de mindre utvecklade regionerna.

2.4.7 ReK kräver att programmen för en hållbar landsbygdsutveckling får en nära koppling till programmen för sammanhållningspolitiken och att de inte ersätter jordbruksprogrammen till följd av begränsningar i de egna medlen.

2.4.8 ReK vill betona att de regionala stödskriterierna för pelaren Konkurrenskraft för tillväxt och sysselsättning måste utgå från flera olika indikatorer som återspeglar de regionala och lokala behoven, åtkomligheten och möjligheterna och kan beakta mellanregionala skillnader.

2.4.9 Kommittén kräver att de möjligheter städerna kan erbjuda i fråga om social och ekonomisk utveckling inom hela unionen beaktas och tillvaratas i den strategiska planeringen på nationell nivå.

2.4.10 ReK önskar delta i aktivt samråd genom deltagande i den årliga granskningen av dagordningarna för konkurrenskraft och sammanhållning vid Europeiska rådets vårmöte. Detta skulle ge lokala och regionala myndigheter möjligheter att lägga fram frågeställningar och välfungerande lösningar efter behov, för förbättrat genomförande av den öppna samordningsmetoden när Lissabon- och Göteborgsdagordningarna skall realiseras.

2.5 Lissabon-/Göteborgsstrategin

2.5.1 Det krävs en enhetligare metod för att införa åtgärder av makroekonomisk, sysselsättningsskapande och social karaktär. Det krävs också initiativ på miljö- och forskningsområdet för att blåsa nytt liv i strategin och vägleda medlemsstaternas nationella åtgärdsprogram.

2.5.2 ReK efterlyser radikala förbättringar i styrningen av Lissabon-Göteborgsstrategin, så att den blir effektivare och mer lättbegriplig.

2.5.3 Regionkommittén anser därför att halvtidsöversynen av Lissabonstrategin bör omfatta en kritisk bedömning av tillämpningen av styresformerna och en analys av hur decentraliseringen har påverkat effektiviteten i genomförandet av Lissabonstrategin.

2.5.4 Även om helhetsbilden av genomförandet av Lissabonstrategin är dystert och pessimistisk vill kommittén framhålla att vissa medlemsstater har lyckats nå de mål som ställts upp på flera politikområden. ReK anser att man bör göra en noggrannare analys av faktorerna bakom dessa framsteg samt att dessa faktorer bör beaktas vid tillämpningen av den öppna samordningsmetoden.

2.5.5 Kommittén kräver uttryckligen att de faktorer som är av central betydelse för framgång på lokal och regional nivå, som bidrar till den ram med fjorton indikatorer och målvärden som föreslagits i Wim Kok-rapporten⁽¹⁾ och som skall användas för att identifiera goda och dåliga resultat på medlemsstatsnivå, skall fastställas och mätas inom hela unionen.

2.5.6 Regionkommittén vill betona att social sammanhållning och miljömässig hållbarhet är beroende av ekonomisk konkurrenskraft.

2.5.7 Regionkommittén anser att det är viktigt att ge de lokala och regionala myndigheterna en större roll när det gäller att sprida kunskap och lansera den innovation och entreprenör-

sanda som krävs för att uppfylla de mål som fastställdes i Lissabon och Göteborg, och därmed skapa en starkare politisk förankring av strategin.

2.5.8 Regionkommittén rekommenderar att man vid halvtidsöversynen av målen från Lissabon och Göteborg upprättar en europeisk ungdomspakt med inriktning på problem avseende arbetslösheten och integrationen i samhälls- och arbetslivet, i syfte att komplettera de åtgärder inom ramen för Lissabon-/Göteborgsdagordningen som avser en åldrande befolkning.

2.5.9 Regionkommittén önskar att framstegen mot Lissabon-/Göteborgsmålen blir föremål för heltäckande årsrapporter på både nations- och EU-nivå, att kommittén rådfrågas om dessa och att Europeiska rådets vårmöte får möjlighet att fokusera på viktiga politiska frågor för att kunna uppnå Lissabon-/Göteborgsmålen.

2.5.10 Efter utvidgningen, den gemensamma valutan och inre marknaden anser Regionkommittén att EU:s nästa stora projekt bör vara att maximera tillväxten och öka sysselsättningen genom en förnyad fokusering på Lissabon-/Göteborgsdagordningen.

2.6 Forskning och teknisk utveckling

2.6.1 I regelverket för forskning och teknisk utveckling, ett område där man föreslår avsevärt ökad tilldelning av finansiella resurser, måste det finnas ett klart och tydligt erkännande av det territoriella inslaget i ramprogrammet för forskning.

2.6.2 Kommittén önskar att forskningsprogram och forskningspolitik på nationell och regional nivå samordnas så att ett verkligt europeiskt forskningsområde kan skapas som kan stödja konkurrenskrafts- och tillväxtmålen.

2.6.3 "Plattformer för ömsesidigt lärande" och "innovationspoler" bör utvecklas, vilket kan bidra till att stödja regionala forskningsstrategier och modeller för regional kompetensutveckling som främjar universitetens engagemang i respektive lokala ekonomier. Dessa plattformar och nätverk bör ha en uppläggning som underlättar snabb tillämpning av nya idéer och produkter, som stimulerar till exploatering av grundforskning och tillämpad forskning samt förkortar tiden mellan innovation och praktisk tillämpning.

2.6.4 I sina nationella åtgärdsprogram bör medlemsstaterna redovisa de åtgärder som skall vidtas för att uppnå målet på 3 % av BNP för investeringar i forskning och utveckling.

⁽¹⁾ Överföringen av medel till Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska fiskerifonden beräknas efter att denna bestämmelse om absorptionstak tillämpats, för att åstadkomma budgetneutralitet.

2.7 Rörlighet

2.7.1 Regionkommittén välkomnar förslagen att tredubbla antalet Erasmusstudier och öka antalet åtgärder för elevers rörlighet och praktikplaceringar.

2.8 Styresformer

2.8.1 Det är välkommet att man föreslår förstärkta partnerskapsmodeller och inför förenklade verktyg för beslutsfattande – lokalt, regionalt, nationellt och på EU-planet – på och mellan alla myndighetsnivåer. Det är emellertid angeläget att dessa åtgärder vidtas omgående.

2.8.2 Regionkommittén rekommenderar att Europeiska kommissionen inom ramen för målen från Lissabon och Göteborg gör en årlig utvärdering av de nationella handlingsplanerna och att man i fråga om de territoriella aspekterna involverar de lokala och regionala myndigheterna.

2.8.3 Vidare anser Regionkommittén att kommissionen årligen skall redogöra dels för de framsteg som gjorts när det gäller de politiska utmaningarna inom ramen för budgetplanen 2007 – 2013, dels för de olika styrelsenivåernas – den lokala, regionala och nationella nivån – bidrag i syfte att där det behövs främja en ekonomisk reform och ett större engagemang och ansvar från de olika organens och de lokala, regionala och nationella myndigheternas sida.

2.9 EU-medborgarskap

2.9.1 Vi vill understryka att det, vid sidan av de ökade resurser som kommissionen föreslår för åtgärder avseende medborgarskap, frihet, säkerhet och rättvisa, måste erkännas utan förbehåll att rättsliga och inrikes frågor inte bara är en förhandlingsfråga mellan Bryssel och medlemsstaterna i enlighet med subsidiaritetsprincipen på de lokala och regionala myndighetsnivåerna. Här bör man vara särskilt noga med att uppmärksamma de lokala och regionala myndigheterna i de nya medlemsstaterna.

2.9.2 Kommittén önskar att man gör de mekanismer synligare som tydliggör EU-programmens mervärde för alla lokala och regionala myndigheter. På detta sätt kan man förstärka allmänhetens medvetenhet och stöd för EU-politik som realiserar lokalt.

2.10 Budgetplanen 2007–2013

2.10.1 Regionkommittén framhåller än en gång att budgettaket på 1,24 % av BNP som egna medel i budgetplanen 2007–2013 är adekvat. Detta takvärde återspeglar behovet av budgetdisciplin och mervärde för gemenskapen, och denna resurssiffra är det enda sättet att förverkliga åtagandena för sammanhåll-

ning och konkurrenskraft, inre marknaden och våra gemensamma förpliktelser enligt fördraget.

2.10.2 Kommittén vill varna för de potentiella risker som en kompromissbudget kan medföra.

2.10.3 ReK stöder Europaparlamentet i dess uppfattning att dagens budgetplan är ett inslag i en övergripande interinstitutionell överenskommelse som bara kan förnyas i en atmosfär av ömsesidigt förtroende bland institutionerna, och på grundval av en gemensam överenskommelse med budgetmyndighetens båda grenar.

2.10.4 De som eftersträvar reducerade anslag kommer sannolikt att inrikta sig på strukturfondsprogrammet, med koppling till regional konkurrenskraft och sysselsättning under underrubriken (1b) om sammanhållning för tillväxt och sysselsättning. Om budgeten skärs ned i oproportionerlig utsträckning på detta område skulle man i praktiken åternationalisera regionalpolitiken för flertalet av de tidigare EU-15-staterna.

2.10.5 All press på anslagsrubrikerna under pelaren Konkurrenskraft för tillväxt och sysselsättning måste motverkas när det gäller utvecklingsinitiativet för forskning och teknisk utveckling, så att medlemsstaternas engagemang i Barcelonamålen och en ökning av forsknings- och utvecklingsutgifterna till 3 % av BNP senast år 2010 kan respekteras och upprätthållas.

2.10.6 Kommittén vill varna för att en försenad inledning av programperioden till följd av utdragna förhandlingar kommer att leda till finansieringsstörningar och instabilitet bland EU:s samtliga lokala och regionala myndigheter.

2.10.7 Förhandlingsresultatet måste säkerställa att man bibehåller den solidaritetsprincip som har varit vägledande för EU-politiken ända sedan strukturpolitiken etablerades 1973–1975, nämligen att EU stöder alla stödbehövande regioner, antingen de ligger i rikare eller fattigare länder.

2.10.8 Kommittén uppmanar medlemsstaterna att samarbeta med sina städer och regioner för att hitta en politisk lösning för de medlemsstater som till följd av utvidgningens statistiska effekt inte längre kommer att vara berättigade till stöd från Sammanhållningsfonden.

2.11 Principen En enda fond

2.11.1 Det är positivt att utvecklingen går mot enskilda fonder för olika politikområden, bland annat sammanhållningspolitiken, landsbygdsutvecklingen och omstruktureringen av fiskerisektorn. Genom detta angreppssätt harmoniseras de förvaltningsmässiga kriterierna för genomförandet av dessa åtgärder, och genomförandet blir enklare.

2.12 Statligt stöd

2.12.1 Regionkommittén uppmanar kommissionen att utarbeta en ram till stöd för differentiering av regioner i regelverket för statligt stöd i syfte att möjliggöra riktade offentliga investeringar i de fall där man kan korrigera en situation där marknadskrafterna fallerat, utan att konkurrensvillkoren snedvrids. Ett alternativ är också att ge större utrymme åt stöd till forskning och innovationer, särskilt i små och medelstora företag, för att uppnå det territoriella sammanhållningsmålet.

2.12.2 Det behövs lagstiftning om statligt stöd som kan anpassas till de nya regelverken för sammanhållnings- och regionalpolitiken, så att statligt stöd kan godkännas i områden som inte längre är berättigade till sammanhållningsstöd, i proportion till omfattningen av problemen.

2.12.3 Kommittén vill be kommissionen klarlägga regionalstödet framtid enligt artikel 87.3 c med avseende på distinktionerna mellan regioner som är stödberättigade under rubriken "Stöd till regional konkurrenskraft och sysselsättning" och inte ingår i de mer välmående områden som ligger under konvergensrubriken.

2.12.4 Vi anser att hållbarhetsaspekten också är betydelsefull, och att offentliga investeringar i form av statligt stöd i huvudsak bör ligga i linje med hållbarhetsprinciperna.

2.13 Korrektionsmekanismen

2.13.1 Regionkommittén stöder kommissionens förslag om att inleda en debatt om bristerna i dagens finansieringssystem för EU.

2.13.2 Kommittén stöder kommissionens förslag om att utforma en ny rättvisare korrektionsmekanism.

2.14 Stabilitet och tillväxt

2.14.1 Eftersom tillämpningen av stabilitets- och tillväxtpakten inte varit tillräckligt konsekvent och trovärdig måste pakten ta hänsyn till dagens ekonomiska realiteter i EU genom att förbättra den ekonomiska logiken i stabilitets- och tillväxtreglerna. Konsekvensen mellan de nationella och de europeiska processerna måste förstärkas, och de nationella institutionerna måste engageras starkare i den multilaterala övervakningen av den ekonomiska politiken och förbättringar måste göras för att åstadkomma konsekvens mellan skattepolitik och monetär politik.

2.14.2 Eftersom det uppstår allvarliga problem i medlemsstaternas budgetar genom att EU:s ekonomier nu har så låg tillväxt, med en hög arbetslöshetsnivå som paras med fortsatta sociala problem i många regioner och kommuner, skulle det bästa sättet för kommissionen att angripa detta problem vara att revidera genomförandet av stabilitets- och tillväxtpakten för att säkerställa den ekonomiska politikens hållbarhet. Faktum är att EU inte kommer att uppnå den nödvändiga nivån på tillväxt, sysselsättning och social sammanhållning om inte Europas makroekonomiska villkor också harmonierar med Lissabonstrategin och samordningen av gemenskapsinstrumenten förbättras.

Bryssel den 23 februari 2005

Regionkommitténs
ordförande
Peter STRAUB